

Onnettomuustietoinstituutti

Onnettomuustietoa tiiviisti 3/2023

Mopo-onnettomuudet vuosina 2012–2021

Tämä julkaisu perustuu liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tutkimiin vuosina 2012–2021 tapahtuneisiin kuolemaan johtaneisiin moottoriajoneuvo-onnettomuuksiin sekä vuosina 2012–2021 tapahtuneisiin liikennevakuutuksesta korvattuihin liikennevahinkoihin.

Tarkastelua varten tutkijalautakunta-aineistosta poistettiin sairauskohtausonnettomuudet. Liikennevahinkoaineistosta poistettiin pysäköinti- ja piha-alueilla tapahtuneet vahingot. Prosenttiosuudet on laskettu tiedossa olevista tapauksista.

Päähavainnot kuolemaan johtaneista mopo-onnettomuuksista

- 1** Suurin osa (69 %) kuolemaan johtaneista mopo-onnettomuuksista oli yhteenajoja. Tutkijalautakuntien arvioiden mukaan yhteenajoista 60 % oli mopoilijoiden aiheuttamia.
- 2** Onnettomuuksissa osallisina olleista mopoista 42 % oli viritettyjä. Lähes kaikissa näissä tapauksissa mopon virityksellä oli vaikutusta onnettomuuden tapahtumiseen.
- 3** Kaksipyöräisten mopojen kuljettajista ja matkustajista lähes kaikki käyttivät onnettomuushetkellä kypärää. 38 %:lla kypärää käyttäneistä kypärän hihna oli kuitenkin joko kokonaan auki tai löysästi kiinnitetty.

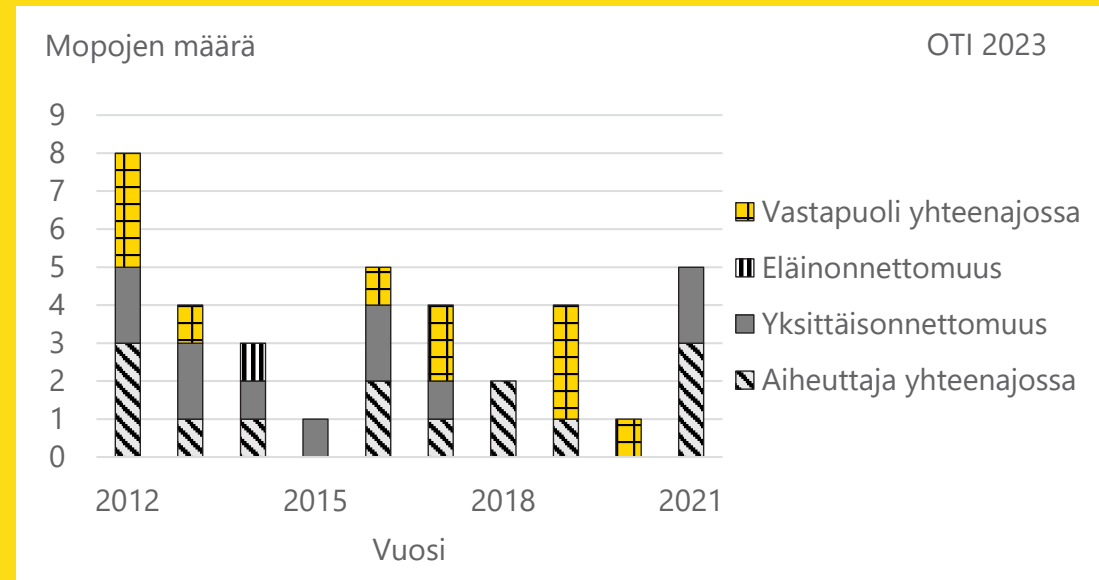

Kuolemaan johtaneet mopo-onnettomuudet

Vuosina 2012–2021 tapahtui 36 kuolemaan johtanutta mopo-onnettomuutta, joissa oli osallisena yhteensä 37 mopoa (kuvio 1). Mopoista 34 oli kaksipyöräisiä ja kolme kolmipyöräisiä. Onnettomuuksissa kuoli 36 mopoilijaa: 33 kuljettajaa ja kolme matkustajaa.

Suurin osa (69 %, n=25) kuolemaan johtaneista mopo-onnettomuuksista oli yhteenajoja. (Yksi onnettomuus oli kahden mopoilijan välinen yhteenajo.) Tutkijalautakuntien arvioiden mukaan yhteenajoista 60 % (n=15) oli mopoilijoiden aiheuttamia. Yksittäisonnettomuuksia oli 11 (31 %), joista yksi oli eläinonnettomuus.

Mopojen määrät onnettomuuksissa

Kuvio 1. Kuolemaan johtaneisiin moottoriajoneuvo-onnettomuuksiin osallisten mopojen määrät vuosina 2012–2021.

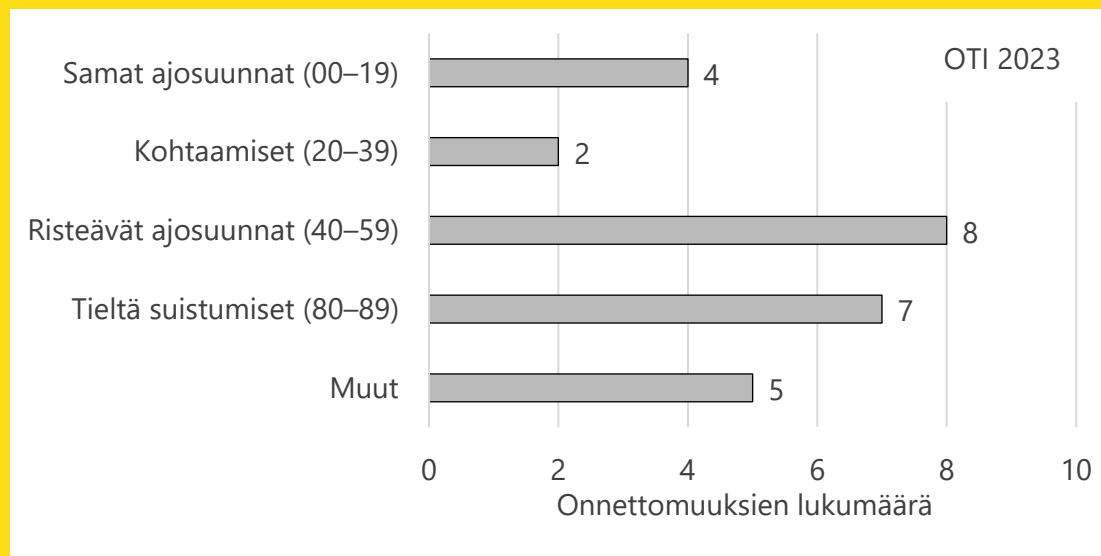
Kuolemaan johtaneet mopo-onnettomuudet

Onnettomuustyyppit

Yleisimmät onnettomuustyyppit mopoilijoiden aiheuttamissa onnettomuuksissa (n=26) olivat onnettomuudet, joissa osapuolet saapuivat risteävistä ajosuunnista sekä tieltä suistumiset (kuvio 2).

Niistä tapauksista, joissa mopoilija oli vastapuolena toisen moottoriajoneuvon aiheuttamassa yhteenajossa (n=12), viidessä osapuolet saapuivat vastakkaisista ajosuunnista, kolme oli peräänajoja ja kahdessa toinen moottoriajoneuvo kääntyi liittymässä risteävästä suunnasta tulleen mopoilijan eteen. Loput kaksi onnettomuutta olivat muita onnettomuuksia.

Mopoilijoiden aiheuttamat onnettomuudet onnettomuustyypeittäin

Kuvio 2. Mopoilijoiden vuosina 2012–2021 aiheuttamat kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet onnettomuustyypeittäin. Sulkeissa onnettomuustyyppikuvaston mukaiset onnettomuustyyppinumerot.

Kuolemaan johtaneet mopo-onnettomuudet

Paikka ja ajankohta

Vuosina 2012–2021 tapahtuneista kuolemaan johtaneista mopo-onnettomuuksista puolet (n=18) tapahtui maanteillä, 13 (36 %) kaduilla ja kolme (8 %) jalankulku- ja pyöräilyväylillä, joilla mopolla ajaminen oli sallittu. Loput kaksi onnettomuutta tapahtuivat yksityisteillä.

Mopo-onnettomuudet jakoutuivat tasaisesti eri kuukausille lukuun ottamatta tammi–helmikuuta, jolloin ei tapahtunut yhtään onnettomuutta.

Onnettomuuksista 11 (31 %) tapahtui pimeän tai hämärän aikaan ja 25 (69 %) päivänvalossa.

Mopojen viritys ja kunto

Kaikista onnettomuuksissa olleista mopoista 42 % (n=15) oli viritettyjä. 12 tapauksessa virittäminen myötävaikuttanut onnettomuuden tapahtumiseen. 41 %:ssa (n=13) mopoista oli puolestaan teknisiä vikoja (muita kuin rengasvikoja). Viidessä tapauksessa viat vaikuttivat onnettomuuden syntymiseen. 14 mopon renkaissa oli jotain vikaa, kuten liian pieni urasyvyys. Viidessä tapauksessa rengasviat vaikuttivat onnettomuuden syntymiseen.

Turvallitteiden käyttö

Onnettomuuksiin osallisten kaksipyöräisten mopojen 40 kuljettajasta ja matkustajasta 38 (97 %) käytti suojakypärää. (21:llä kypärä oli kiinni asianmukaisesti, kun taas 13:lla hihna oli löysällä tai kokonaan kiinnittämättä. Neljän henkilön kypärän kiinnitys ei ole tiedossa.) Yksi mopon kuljettajista ei käyttänyt lainkaan kypärää ja yhden kypärän käytöstä ei ole tietoa. Tutkijalautakuntien arvioiden mukaan kuolleista mopoilijoista kolme olisi voinut pelastua, mikäli kypärä olisi ollut käytössä tai asianmukaisesti kiinnitettynä.

Kolmipyöräisillä mopoilla liikkuneista neljästä henkilöstä yksi käytti turvavyötä, vaikka kaikilla olisi ollut turvavyö käytettävissä. Tutkijalautakuntien arvioiden mukaan turvavyötä käyttämättömistä kuolleista yksi olisi pelastunut, mikäli vyö olisi ollut käytössä.

15

Onnettomuuksissa osallisina olleista 37 moposta 15 oli viritettyjä.

Onnettomuuden aiheuttajina olleet mopoilijat

Sukupuoli ja ikä

Aiheuttajina olleista 26 mopon kuljettajasta 22 (85 %) oli miehiä ja neljä (15 %) naisia. Suurin osa 16 (62 %) aiheuttajista oli nuoria 15–17-vuotiaita (kuvio 3). Yksi aiheuttajana ollut mopoilija oli 18–20-vuotias ja loput yhdeksän yli 34-vuotiaita. Kaikki kolme kolmipyöräisellä mopolla ajanutta olivat yli 65-vuotiaita.

Matkan tarkoitus

Onnettomuuden aiheuttaneista mopoilijoista reilu puolet (n=14, 54 %) oli onnettomuushetkellä vapaa-ajanmatkalla, kun taas neljä (15 %) oli matkalla kouluun. Loput olivat asiointi- tai muulla matkalla tai heidän matkan tarkoituksensa ei ole tiedossa.

Suurimmalla osalla (77 %, n=20) mopon kuljettajista ei ollut kyydissään matkustajia. Kahdessa tapauksessa mopon kuljettaja oli liikkeellä toisen mopoilijan kanssa; toisessa näistä tapauksista aiheuttajamopoilijan kyydissä oli myös matkustaja.

Ajokortti, päihteet ja rikkomukset

Onnettomuuden aiheuttaneista mopoilijoista viidellä (19 %) ei ollut onnettomuushetkellä voimassa olevaa ajokorttia.

Mopon kuljettajista neljä ajoi alkoholin vaikutuksen alaisena (vähintään 0,5 promillea). Huumeiden vaikutuksen alaisena ajoi kaksi kuljettajaa. Yksi edellä mainituista mopon kuljettajista oli sekä alkoholin että huumeiden vaikutuksen alainen eli päihtyneenä ajaneita kuljettajia oli yhteensä siis viisi.

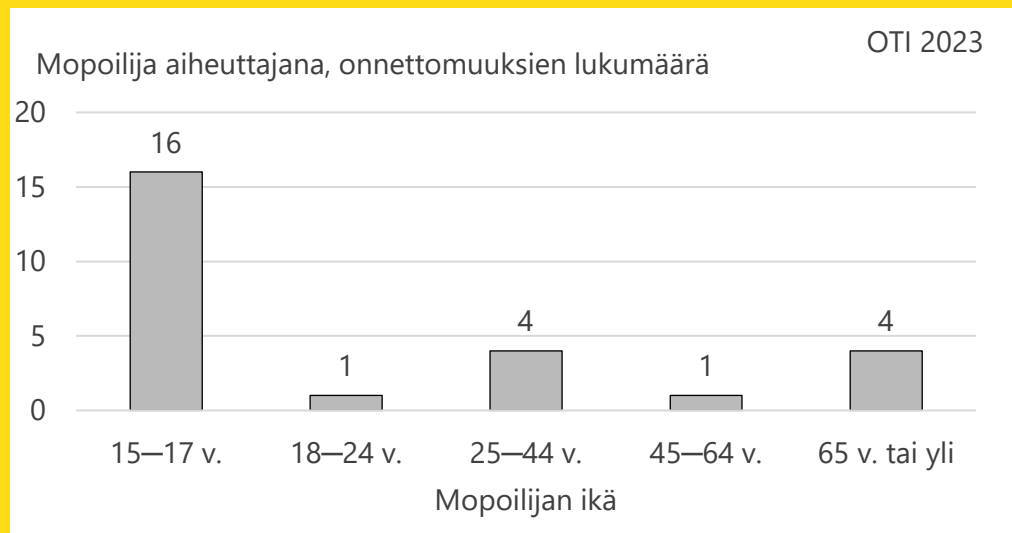
Aiheuttajakuljettajista kahdeksalla (32 %) oli taustalla aiempia liikenne rikkomuksia onnettomuutta edeltäneiden viiden vuoden ajalta.

Välitön riski

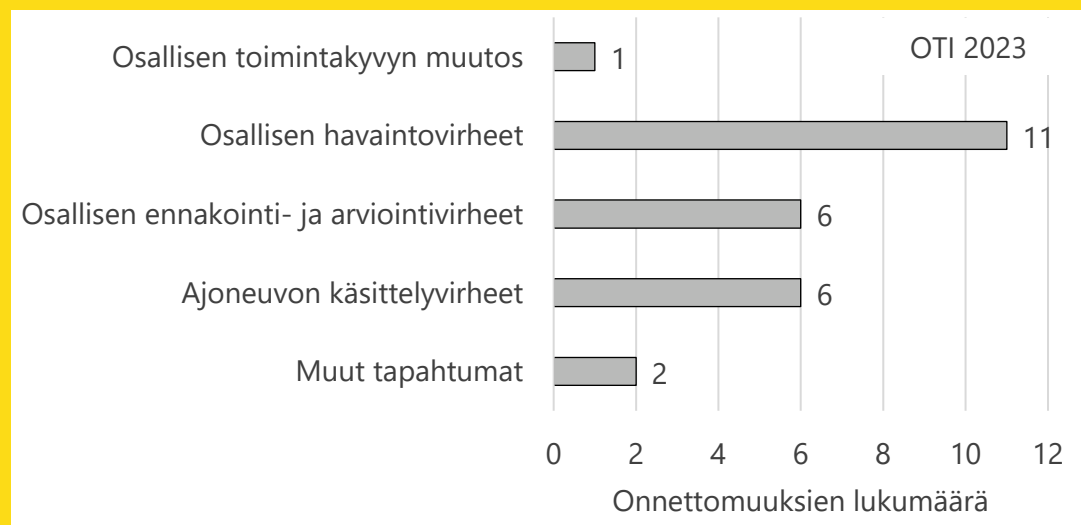
Mopoilijoiden aiheuttamat onnettomuudet olivat useimmiten seurausta siitä, että mopon kuljettaja ei havainnut toista osapuolta joko lainkaan tai vasta niin myöhään, ettei onnettomuus ollut enää estettävissä (kuvio 4).

Kuudessa tapauksessa mopon kuljettaja arvioi kulkumahdollisuutensa väärin esimerkiksi oman ja vastapuolen nopeuden suhteen tai hän ei ollut ylipäätään varautunut siihen, että risteävästä suunnasta voisi tulla toinen ajoneuvo. Ajoneuvon käsittelyvirheet tarkoittivat esimerkiksi sitä, että mopoilija suistui ohjausvirheen vuoksi ajoradalta tai kaatui horjahdettuaan.

Aiheuttajina olleiden mopoilijoiden iät ja välittömät riskit

Kuvio 3. Kuolemaan johtaneissa moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa vuosina 2012–2021 aiheuttajina olleet mopon kuljettajat ikäluokittain.

Kuvio 4. Kuolemaan johtaneissa moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa vuosina 2012–2021 aiheuttajina olleiden mopon kuljettajien välittömät riskit.

Liikennevakuutuksesta korvatut mopovahingot

Tarkastelu ei sisällä pysäköintialueilla, huoltoasemilla, piholla ja vastaavilla alueilla tapahtuneita liikennevahinkoja.

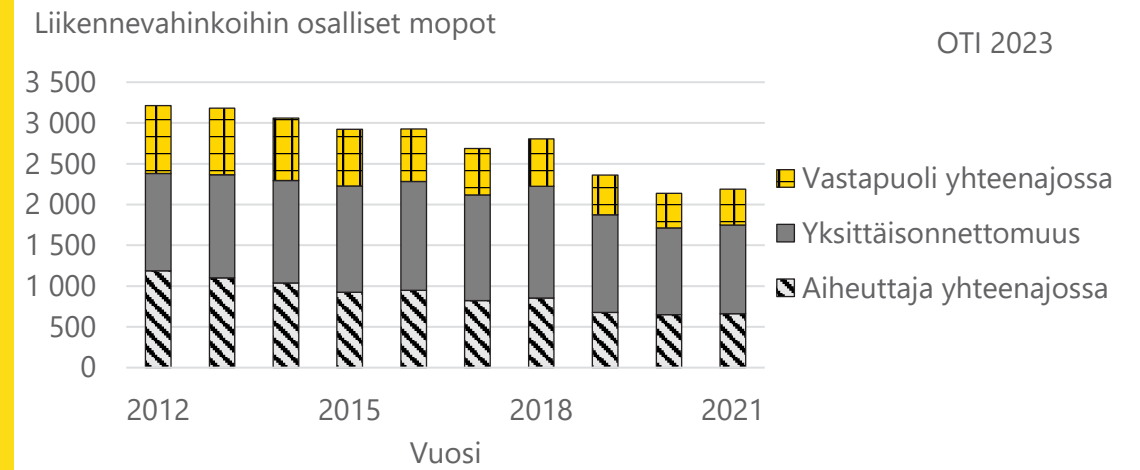
Vuosina 2012–2021 tapahtui vuosittain keskimäärin 2 600 sellaista liikennevakuutuksesta korvattua liikennevahinkoa, jossa vähintään yhtenä osallisena oli mopo. Korvatuissa vahingoissa oli mukana vuosittain 2 100–3 200 mopoa (kuvio 5).

Korvatut mopovahingot jakautuivat miltei tasan yhteenajoihin (52 %) ja yksittäisvahinkoihin (48 %). Yhteenajoista 65 % oli mopoilijan aiheuttamia.

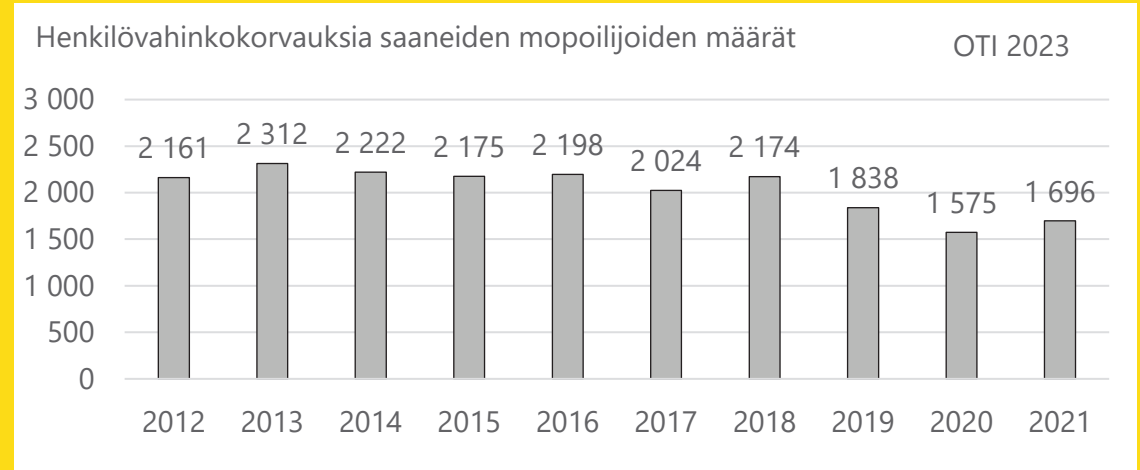
Mopovahingoista 76 % oli henkilövahinkoja. Korvatuissa henkilövahingoissa kuoli tai vammautui vuosittain keskimäärin 2 000 mopoilijaa (kuvio 6).

Yleisimpiä vahinkotyypppejä olivat kumoonajot, peräänajot sekä tieltä suistumiset.

Mopoilijoiden liikennevahingot

Kuvio 5. Vuosina 2012–2021 tapahtuneisiin liikennevakuutuksesta korvattuihin vahinkoihin osallisten mopojen määrät. (Ei sisällä piha- ja pysäköintialueiden vahinkoja.)

Kuvio 6. Vuosina 2012–2021 tapahtuneissa liikennevahingoissa henkilövahinkokorvauksia saaneiden mopon kuljettajien ja matkustajien määrät. (Ei sisällä piha- ja pysäköintialueiden vahinkoja.)

Lisätietoa:

Onnettomuustietoinstituutti (OTI)

tietopalvelu@oti.fi

Tietopalvelu arkisin: 040 450 4666

Liikennevakuutuksesta korvattuja liikennevahinkoja voi tarkastella myös OTIn liikennevahinkoportaalissa www.oti.fi/liikennevahinkoportti

Katso käytetyt määritelmät www.oti.fi/maaritelmat

Kuvioiden data [Excel-tiedostona](#)

Raporttiin voi viitata seuraavasti: Salenius S. 2023. Onnettomuustietoa tiiviisti 3/2023. Mopo-onnettomuudet vuosina 2012–2021. Onnettomuustietoinstituutti OTI. Helsinki.

ISBN 978-952-7335-21-5

Onnettomuustietoinstituutti (OTI) tekee työtä ennaltaehkäistäkseen liikenneonnettomuuksia Suomessa. OTI koordinoi liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien toimintaa ja hallinnoi tutkinnasta kerättyä tietoa muiden liikennevahinkotilastojensa lisäksi. Instituutti toimii erillisenä yksikkönä Liikennevakuutuskeskuksessa. **www.oti.fi**